

A holland EXLIBRISWERELD 2001/4 számának első cikke a tanítás mozzanatait ábrázoló könyvjegyekkel foglalkozik, 20 illusztráció kíséretében. Ezek egyike Nagy Árpád két színben nyomott fametszete. (Az illusztrációt gyenge minősége miatt sajnálatunkra nem tudjuk bemutatni.) A grafika egy tanterem belsejét ábrázolja, falán Magyarország térképével. A padok üresek, a tanulók még nem érkeztek meg. Csak a katedrán ül nagy fekete tábla előtt a tanár, aki nagyítóval a kezében albumot lapozgat. A nyitott kötet lapjain beragasztott bélyegek látszanak. A szerző, *J. Waterschoot* a fentiek szerint írja le a látványt, megjegyezve, hogy az albumba ragasztott képecskék talán ex librisek is lehetnek. A fametszet felirata: Vitéz Esztergályos Ferenc könyveiből. Egy másik cikkben ugyanez a szerző tudósít arról, hogy *Antoon Vermeylen* belga művészt 70. születésnapja alkalmával Budapesten kiállításán köszöntötték.

A Dániában megjelenő NORDISK EXLIBRIS TIJDSKRIFT 224. számú füzetében olvasható, hogy Portugáliában megjelent *Mota Miranda* exlibris enciklopédiájának 28. kötete. Ebben több külföldi művész mellett *Kóhegyi Gyula* és *Ürmös Péter* képviseli hazánk grafikusművészetét. A számhoz mellékeltek a lap korábbi két évfolyamának (a 213-220. füzetnek) tartalomjegyzékét. Ebből kiderül, hogy a lap ezen idő alatt csupán egyetlen magyar művészről, *Vén Zoltánról* közölt képpel kísért ismertetést.

A másik dán folyóirat, az EXLIBRIS NYT 2001/4. számában egy cikk azt kifogásolja, hogy az Itáliában 2002-re tervezett Leonardo-pályázat kiírását a múlt

vek beküldési határideje 2001. december 31. napja volt.

Az olaszországi eset nem áll egyedül. Az exlibris-pályázatok feltételeinek késői időpontban történő kiküldése ugyancsak gyakori jelenség az elektronikus hírközléssel büszkélkedő Európában.

Az Ausztriában megjelenő MITTEILUNGEN DER Ö.E.G. 2001. decemberi száma tudatja olvasóival, hogy hosszas súlyos betegség után 2001. október 26-án elhunyt *Christine Premstaller* asszony. Az érte szóló gyászmisét az elhunyt papfia mutatta be St. Georgen plébánia-templomában.

Ugyanitt olvastuk, hogy *dr. Ottmar Premstaller* közreműködésének eredményeként a FISAE 30. nemzetközi exlibris kongresszusát a felső-ausztriai Welsben rendezik meg 2004. július 14-17. napjain.

A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának KRÓNIKÁS című lapja nem tartozik a kisgrafikával foglalkozó folyóiratok közé. A lap 2001/4. számáról itt most azért emlékezünk meg, mert az abban megjelent egyik cikk szerzője a KBK vezetőségének tagja.

"Archiv Net" című írásában *Katona Csaba* levéltáros arról ad hírt, hogy munkahelye, a Magyar Országos Levéltár az Internet segítségével próbálja szélesebb körben ismertetni a gyűjteményében őrzött iratokat. Ezek közül a legnagyobb érdeklődés a közelmúlt dokumentumai, az 1945-1989 közötti történések felé irányul. A cikk szerint adatközlésük első száma máris olvasható az Interneten. Bízunk benne, hogy ennek az egyedülálló kezdeményezésnek idővel hasznát veszik majd az exlibris történetének kutatói is.

H Í R E K

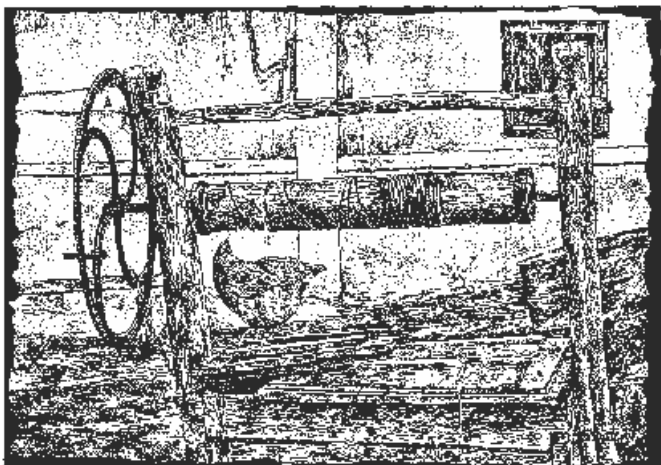
A gyászoló család nevében és képviselőjében a legnagyobb vesztes, Dr. Lenkey István levelével, mély megrendüléssel és szomorú szívvel kaptuk Mohácsról a gyászjelentést, hogy a Kisgrafika Barátok Köre tagja, régi kedves gyűjtőtársunk, **Dr. Tardos Mária** belgyógyász szakorvos, nyugalmazott házi orvos 2002. február 4-én, életének 64-ik évében örökre eltávozott az élők sorából. Egyik szép, fekete kökörtű ábrázoló, (Muskál Tibor fametszete) ex librisének közlésével idézzük emléket és megőrizzük szívünkben, a KBK valamennyi tagjának nevében

A Szerkesztőség

A múlt nyáron Gyulán, a Posta épületében rendezett kiállításon helyi művész alkotásaiban gyönyörködhetek a látogatók. *Volent Kati* festő-grafikus-dekorátor mutatta be pasztellel színezett tollrajzait: Erdélyről készült grafikai sorozatát.

A művésznő *Kosztai Rozália* festőművész tanítványaként kezdte pályafutását, majd Szegeden a Tömörkény István Művészeti Szakközépiskolában végezte el a grafika szakot. Itt *Magos Gyula* festőművész és *Fritz*

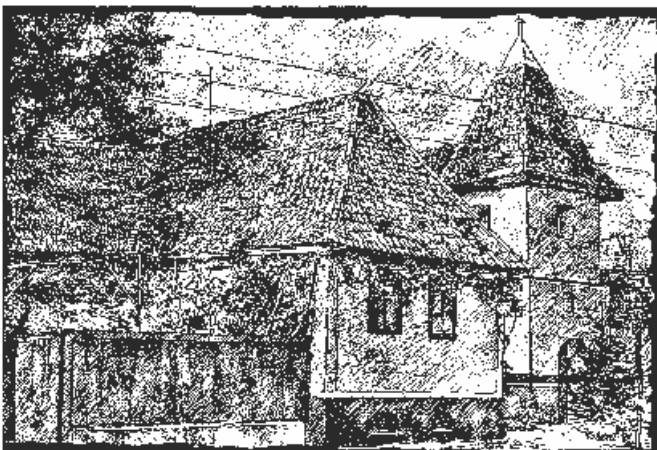

Volent Katalin rajza

Mihály szobrászművész voltak a mesterei. Tíz éven át dekoratív-grafikusként dolgozott, jelenleg szabadfoglalkozású művész.

Kiállított képein az erdélyi körútja, vagy útjai során bejárt vidékek, helységek, tájak, vagy csendéletek elevenednek meg, sokszínű tárháza az ottani kultúrának: utcarészletek régi házakkal, templomokkal, udvarokkal, faragott székely kapuk, kapurészletek a faragásokkal, korhadozó gyimesközéploki gémes- és kerek kutak, ugyaninnen szobabelső, lóistálló és falurészlet, székelyudvarhelyi utca hazafelé ballagó tehennel, kopjafák a vargyasi temetőből, és így tovább.

Valamennyi pasztellképről sugárzik az ábrázolt táj szeretete, valóságghú ábrázolása, hamisítatlan légkörnek, hangulatának megragadása. Am a képeken megjelenik az ember is, amelyek ezt a tájat lakja: erdélyi háttérrel előtt jelenik meg néhány jeles közéleti híresség arcképe, mint Kriza János, Kós Károly, Tamási Áron, vagy például Sütő Andrásnak és édesanyjának a kettős portréja, a háttérben a körösfői templommal, stb.

Volent Katalin rajza

Volent Katalin 1993 óta sok csoportos kiállításon szerepelt országszerte, egyéni kiállításai 1995-ben Békéscsabán, 1996-ban Szegeden, 1993-ban, 1995-ben és 2001-ben Gyulán kerültek megrendezésre. Tagja a Gyulai Művészek Társaságának, a Mártélyi Szabadiskolának és a Független Magyar Szalonnak. Képei több hazai és külföldi gyűjteményben megtalálhatók.

K.Z.

A Miskolci Galériában 2001. szeptember 3-án nyílt meg a magyar rézkarcművészet 20. századi nagy korszakának, az 1920-1929 közötti éveknek a természet bemutató tárlat. A magyar sokszorosított grafika száz éve címet viselő kiállítássorozat 1997-ben indult az 1895-1925 között készült szecessziós könyvillusztrációk bemutatásával. Ezt követően a modern magyar litográfia kialakulásának kezdetét tartták a nézők elé. Most pedig az 1920-as években reneszánszát élő rézkarcművészet került sorra, amelynek bemutatott anyagát a Magyar Nemzeti Galéria grafikai osztályának gyűjteményéből válogatták és tarták a közönség elé.

A Magyar Nemzeti Galéria munkatársa, Zsákovics Ferenc a korabeli kritikákra is hivatkozva elmondta, hogy a legújabb kori magyar grafika kialakulásában alapvető szerepet játszott a Képzőművészeti Főiskolán 1906 óta működő, Olgyai Viktor nevével fémjelzett grafikai osztály, amit az első világháborút követően 1921-ben nyitottak meg újra. A műfaj népszerűségét jelzi, hogy abban az évben alakult meg a Magyar Rézkarcoló Művészek Egyesülete, amelynek tagjai az 1920-as évek közepére a kiállító művészek derékhadát alkották, mint például Aba-Novák Vilmos, Varga Nándor Lajos, Patkó Károly, Komjáti Wanyerka Gyula, Tarjáni Simkó Jenő, és sokan mások.

Az Olgyai-növendékek egyrészt a 16-17. századi műfajteremtő mesterek által használt technikák tanulmányozásával, másrészt a reneszánsz művészek munkáiból merített tapasztalatokkal teremtették meg saját művészetüket. Mesterük leginkább Rembrandt alkotásait állította eléjük mintául, de nem lehet figyelmen kívül hagyni a korai avantgarde hatását sem a fiatal művészekre. Ez az új grafikus nemzedék pedig nem csupán hazánkban, de reprezentatív külföldi kiállításokon és szaktárlatokon kapott elismeréseikkel és díjikkal világszerte megalapozták a magyar képzőművészet megbecsülését.

A kiállítás sikere ismét igazolta, hogy az úgynevezett "fekete-fehér művészet" lehet méltó partnere a festészetnek, ha avatott, nagy művészek keze alatt születik.

K.Z

A budapesti Ferenczy István utca 14. szám alatti ARTE aukciós iroda immár kilencedik grafikai árverését tartotta meg decemberben a Centrális Galéria helyiségében. Az aukcióra vitt 228 grafikai alkotás között több, a 20. század elejéről származó ex libris is szerepelt, melyek fogadtatásáról az alábbiakban számolunk be:

Nagy Sándor linometszetű lapja, amely Lyka Károly nevére készült, 3.000 Ft kikiáltási árral szemben 4.000 Ft-ért kelt el. A művésznek Olgyai Viktor részére készült rézkarca a kikiáltási áron 4.000 Ft-ért cserélt gazdát. Egy linometszetű könyvjegye 4.000 Ft-ról indulva 10.000 Ft-os vételárat ért el.

Sassy Attila Vénusz születését ábrázoló klisé-ex librisét 8.000 Ft induló árral szemben 22.000 Ft-ért vették meg. Eladatlan maradt viszont két, egyenként 5.000 Ft-os áron meghirdetett klisé technikájú könyvjegye.

Kislinger színes fametszete 3.000 Ft kikiáltási áron nem talált vevőre, Severini linóját pedig 1.000 Ft-ért

Az ex libris egyre gyakoribb előfordulását a honi műkereskedelemben örömmel nyugtázzuk.

Rézkarcoló Művészek Egyesülete Ráday utcai kiállító termében február 15-én. Az időről-időre visszatérő és ott alkotó 24 grafikusból mutatta be a közelmúltban, többnyire sokszorosító grafikai technikákkal készült újabb műveit, 1-1 alkotótól egy

A többnyire nagyobb méretű grafikák sok érdekes, izgalmas, új megoldást és a vegyes technikák bravúros alkalmazását is bemutató világát tárták fel e "klasszikus" műfajnak. A hazai művészek között a "nagyvilágot" egy holland, két svéd és négy erdélyi magyar művész képviselte. A kiállított műveket és a megjelent alkotókat P.Szabó Ernő művészettörténész mutatta be az érdeklődőknek.

K Ö N Y V E S P O L C

A DEBRECENI BIBLIOFIL MŰHELY könyvsorozatáról

A további könyvecskék változatos tematikai gazdagsága bizonyára hozzájárul a sorozat sikeréhez, hiszen e régió irodalmi, népművészeti, képzőművészeti és tudományos életének bemutatását, panorámájának gazdagítását tűzte ki céljául, vagyis teszi mindnyájunk közkincsévé. Ez konkrétan azt jelenti, hogy van közöttük több verseskötet (pl. *Bényei József: "Tebened bíztunk"* címmel összeválogatott "istenes" versei Józsa János illusztrációival); történelmi, irodalmi, szociológiai tanulmányok (pl. *dr. Varga Gábor: Érdekességek a reformkori Debrecenből*, vagy szintén tőle a *Szabó Dezső és Debrecen*), stb.; néprajzi témák (pl. *Laki Lukács László: Szóttések és keresztszemek Lakról, Makoldi Sándor és Sándorné: Apokrif rajzok és imák*) valamint képzőművészeti kötetek, egy-egy művész bemutatásával (pl. *Cs. Uhrin Tibor* vagy *Bozsik István* tollrajzai; *Szilágyi Imre* exlibrisei)

A kiadványsorozat bemutatására éppen ez adta az indítékot, hiszen annak harmadik kötete tartalmazza egyesületünk művész-tagjának, *Szilágyi Imre* hajdúböszörményi művésztanárnak, jelenleg Debrecenben élő grafikusból a kisgrafikáit, amely a sorozatszerkesztő Varga Gábor jóvoltából került a kezünkbe.

Tíz évvel ezelőtt, 1992-ben jelent meg Debrecenben a Bibliofil Műhely első könyvecskéje, amelyet azóta tudomásom szerint már 17 hasonló formátumú és kivi-telű könyvecske követett. A kolofón adataiból a címlap belső oldalán kiderül, hogy valamennyi könyv a Debreceni Bibliofil Műhely Baráti Köre számára készül 100 sorszámozott példányban. A színes borítójú, 14,5 x 10,5 cm méretű, és nem több, mint maximum 2 ív (32 oldal) terjedelmű kötetek tervezője, gondozója, felelős kiadója, vagyis megszületésüknek a "bábája" a debreceni Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola tanára, dr. *Varga Gábor*, aki egyúttal a Magyar Bibliofil Társaság tagja is. Valamennyi könyvet debreceni, vagy a város vonzáskörébe valamilyen módon kapcsolódó művész illusztrációi díszítik.

A sorozat 1992-ben Varga Gábor írásával indult *A szőlő és a bor a Bibliában* címmel, amelyben válogatott bibliai idézetek tárják elénk a szőlőművelés, a borkészítés, a borivás és a mértékletesség bibliai példáit, normáit, az egykori Barcsay-tanítvány, a Miskolcon élő *Bozsik István* grafikusból klasszikusan szép, a

Szilágyi Imre linómetszete, X3